

MUISTILIITON TAVOITTEET

HALLITUSOHJELMAAN 2027–2031

Muistisairaudet ovat nykyajan kansansairauksia

- Muistisairaudet koskettavat lähes jokaisen suomalaisen lähipiiriä tai naapurustoa.
- Tällä hetkellä muistisairautta sairastavia on yli 150 000. Vuosittain sairastuu noin 23 000, joista työikäisiä on noin 600.

Muistisairautta sairastavien määrä lisääntyy voimakkaasti

- Muistisairaiden henkilöiden määrä kasvaa jatkossa voimakkaasti. Tilastokeskuksen väestörakenne-ennusteen perusteella vuonna 2040 Suomessa on arviolta 248 000 henkilöä, joilla on muistisairaus. Silloin muistisairautta sairastavien määrän kasvu olisi 64 % vuoteen 2040 mennessä.

MUISTISAIRAUKSISTA STRATEGINEN PAINOPISTE

Muistisairaudet tulee Suomessa seuraavalla hallituskaudella nostaa strategiseksi painopisteeksi muiden kansansairauksien rinnalle. Tämä tarkoittaa investointeja monialaiseen tieteelliseen tutkimukseen, diagnosointimenetelmien kehittämiseen ja käyttöönottoon, kuntoutuksen ja hoidon kehittämiseen ja toteuttamiseen sekä riittävästi resursoituun kotihoitoon ja hoivaan.

Muistiliitto ehdottaa tulevaan hallitusohjelmaan seuraavia kirjauksia, joilla mahdollistetaan muistisairauteen sairastuneiden yhdenvertainen ja inhimillinen hoito sekä rakennetaan muistiystävällistä yhteiskuntaa.

1 MUISTISAIRAUKSIEN EHKÄISY JA VARHAINEN DIAGNOSOINTI

- Kehitetään hyvinvointialueiden rahoitusta niin, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painoarvo rahoitusmallissa kasvaa ja kannustaa alueita sairauksien ennaltaehkäisyyn.
- Vahvistetaan muistisairauksien ehkäisyä ja aivoterveysten edistämistyötä hyvinvointialueilla ohjaamalla siihen rahoitusta.
- Kehitetään matalan kynnyksen palveluja, jotta muistisairaus tunnistetaan ajoissa ja tuki voidaan käynnistää varhain.

2 YHDENVERTAINEN HOITO JA PALVELUT KAIKILLE MUISTISAIRAUTTA SAIRASTAVILLE

- Parannetaan kotihoidon saatavuutta ja kehitetään sen laatua. Hyödynnetään teknologiaa kotona asumisen turvallisuuden lisäämiseksi.
- Kehitetään kotona asuvan muistisairaana ihmisen toimintakykyä tukevia palveluita, kuten päivätoimintaa.
- Kehitetään ja lisätään perhehoitoa muistisairautta sairastavan palveluissa.
- Varmistetaan, että muistisairautta sairastava ihminen saa ympärivuorokautisen hoivapaikan silloin, kun kotona asuminen ei ole enää turvallista.
- Säädetään itsemääräämisoikeuslaki, joka vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden ja potilaiden itsemääräämisoikeutta ja säättää rajoitustoimien käyttämisestä viimesijaisena keinona.
- Varmistetaan sosiaali- ja terveyspalveluiden kohtuuhintaisuus. Yhtenäistetään palvelusetelien omavastuut valtakunnallisesti kohtuullisiksi ja ennakoitaviksi.
- Uudistetaan asiakasmaksulakia turvaamalla kotihoidon ja tukipalvelujen asiakkaille riittävä käyttövara. Säädetään lailla matkakulujen korvaamisesta sopimusomaishoitajan vapaan ajalla järjestettävään sijaishoitoon.

- Nopeutetaan edunvalvontavaltuutusten ja edunvalvontapäätösten käsittelyä holhousviranomaisessa.
- Turvataan järjestöjen toimintaedellytykset, jotta muistisairautta sairastavat läheisineen saavat matalan kynnyksen neuvontaa, ohjausta ja vertaistukea.

3 MUISTISAIRASTA LÄHEISTÄÄN HOITAVAN TOIMEENTULO JA HYVINVOINTI

- Kehitetään työelämän joustoja ja omaishoidon tukimuotoja vastaamaan sekä muistisairautta sairastavan pitkäkestoiseen että lyhytaikaiseen hoivatarpeeseen.
- Säädetään työntekijälle oikeus omaishoitovapaaseen vähintään kymmeneltä työpäivältä vuodessa ja rakennetaan korvausmekanismi ansionmenetykseen.
- Edistetään sopimusomaishoitajien hyvinvointia mahdollistamalla muistisairautta sairastavan joustava sijaishoito omaishoidon vapaan ajaksi.

4 TIETOPERUSTAN JA VARAUTUMISEN VAHVISTAMINEN

- Vahvistetaan tietoperustaa muistisairauksien ennaltaehkäisyyn sekä kuntoutuksen ja hoidon vaikuttavuuden lisäämiseksi. Toteutetaan pilottihanke muistisairauksien laaturekisteristä.
- Tunnistetaan asumiseen, pelastustoimeen ja sisäiseen turvallisuuteen liittyvät tärkeimmät kehittämis- ja osaamistarpeet, joilla vahvistetaan muistiystävällistä yhteiskuntaa ja muistisairaana ihmisen arjen turvallisuutta.
- Laaditaan konkreettiset tavoitteet, toimenpiteet ja varataan niille resurssit.
- Varautumistyössä huomioidaan kotona asuvien muistisairautta sairastavien kasvava määrä ja heidän turvallisuutensa kriisi- ja poikkeusoloissa.

- Toimimme muistisairaiden ja heidän läheistensä kansanterveys-, potilas- ja edunvalvontajärjestönä.
- Olemme järjestönä vahva edelläkävijä, joka edistää aivoterveyttä, toimii sairastuneen ja läheisen tukena, vahvistaa heidän ääntään sekä puolustaa heidän oikeuksiaan.
- Tavoittemme on muistiystävällinen yhteiskunta, jossa muistisairas ihminen ja hänen läheisensä elävät hyvää elämää sekä saavat tarvitsemansa tuen ja palvelut.